Beern
Froomer
Foreldrar

Stalh. 1694

Froomer
Foreldrar

Edur

Hvad Forelldrarner sieu sÿnum Børnum um skyllduger.

Ephes. 6.

Vppaled ydar Börn j Aga og Vmvöndun til DRottens.

Prentad J Skalh.
Anno 1694.

Þú Christen Mann, eskia/þegar Gud heffur láted þig verda Fødur edur Moodur / þa hugadu um þijna Skylldu / ad þu audsijner hana/so miked sem møgulegt er þijnum Børnum/en su sama er ijne falen einkanlega j þrioorum Ordum.

Þad fyrsta/ J NEJDRE. Aller Christeleger Forelldrar eiga ad hallda sijn Børn / sem j Ecktaskap eru fædd/mz Neidre og Virdingu/med þvi

þaug

þaug eru ein good GVds
Gaþa/so sem David kallar
þau j Psalmenum 127.
v. 3. Og Forþadereñ Ja-
cob medkienner þaug þyrer
stoora Guds Gaþu/ þegar
hañ svarade Esau Brodur
sijnum uppa hans Spurn-
ing. Hverier eru þesser m:
þier sagde Esau? þa svarade
Jacob / þad eru Børnenn
sem Gud heþur gieþed þijn-
um Þienara/Gen. 33. 5.
Nu eþ nockur helldr mikid aþ
þvi z hønū er gieþed aþ ein
um Kouge edur Keysara/

J hvad myklu meyra Skyll-
de skal Madur þa hallda Børnenn/ sem eru Gafa þess allra hæðsta Guds:

Þessu gleyma þeir Forelldrar sem verda Oþolenn mooder/ þegar Gud giefur þeim mørg Børn/ og kalla þaug BRaudbijta/ sem take Brauded fra Forelldranna Munne.

O þier Forelldrar/ hvør veit hvør Brauded tekur fra annars Munne?

Forelldrarner eta so vel med Børnunum/ sem Børnenn med Forelldrunum. Og þad

sem

sem Gud giefur Foreldrunū/ þad giörer hañ Barnaña vegs na/seiger Lutherus/ Ja/ þar sem mörg Börn eru (eg tala uū from Börn) þar eru mörg er sem bidia. Þar sem marger Bidia / þar er mörg Fader Vor lesiñ / og þar sem mörg Fader Vor er Gudrækelega lesiñ / þar er stoor Guds Bles sen.

J añañ Mata er Skyllda Foreldraña til Barnanna ßnertaleñ j þvi/ ad FÆDA þaug og Forsorga. Aller Christner Foreldrar skyllb ast til ad veita Fæde & Upp helldé sijnum Börnū a þeir=

ta Vngdooms Aarum/þvi eß einhvør ræker ecke Sitt/ ſierdeilis Børn ſijn og Niw ſa heßur aßneytad Trwñe/ og er Ndidnum verre/ 1. Timoth. 5. Ja/ hñer ver re eñ ſkynlauſer Fuglar og Dijr. Storkureñ/ Dwßan Næñan og adrer Fuglar tiſ- na ſaman Fædu handa ſijn- um Vngum.

Þad ßinſt ſkrißad uñ Ro mulum & Remum/hvørier ſijdañ uppbygdu Stadenn Room/ ad þeim var kaſtad j Flioored Tyberim/og uñ

ſijder

sijder rak þa ad Lande / og ein Leonsinna Fædde þa a sijnum Briostum.

Syro / sem sijdann vard Kongur þeirra j Persia / var kastad wti eirn Skoog og eirn Jackt Hundur fæd-de han̄ a sijnum Briostum.

Þessu gleyma þeir Rang-snwnu Forelldrar / sem hell-dur vilia lata Børn sijn pa-ra a Vonarvøl / en̄ þad þeir vilie med ærlegu moote Fæ-da þaug / Svo sem eirn Purpamadur j Basel hafde giort / hvør ed epter þad hn̄

 hafde

hafde broted aṅañ Nandlegg
eñ a ſijnum nijfæddа Syne
og villde nu og ſo. brioota
hiñ aṅañ/ eñ hn var Afrad
eñ þeſſ af nockrum frooni=
um/Arlegum Mönnum/ þa
ſagde hañ. Eg villde giora
hañ til eins Herra/ eñ þier
vilied giora hañ ad einum
Purfamanne/ og ma hann
og ſo. vera eirn Purfamad
ur/ a medañ hñ lifer. Þeſſe
ſame Madur medkiende/ept
er þad hañ var Kauſakadur
ad hañ hefde þad ſama gi=
ort ollum ſijnum Bornum.

O hvilijk=

Þhvilijkañ oforsvarañlegañ Giørning? Þar fyrer sku-lu Christeleger Forelldrar veita sijnũ Børnum Nauð-synlega Forsorgun og Upp-helldе/ & sia vel til/ að þau veniest ecke j fyrstu Kræse-legre Fæðu/ helldur breyte epter Moodur Maximiliani Keysara sem sagðe. Mijn Børn/ venieð yður ecke til gooðra Daga/ ef Guð vill giefa yður þa/ so kuñe þier strax að veniast þeim.

J Þriðia Mata er For-elldrañа Skyllda til Barna-

aña ĩnẽþalẽñ j þvi ad KJ-
ENNA Børnunum. Eitt
Barns Hiarta/er so sem ein
Skriþtabla/ j hvøria Mad-
ur kañ ad skriþa hvad hann
vill/ og hvad sem j hana er
skriþad/þad stendur. Skr-
iþe Madur gott eda illt j
eins Barns Hiarta/ þ sten-
dur og so þar. Þar þyrer
seiger Salomon/ Svo sem
Madur temur eitt Vngmen
ne/so leggur hñ þad ecke aþ
þa hann elldest/Prov 22.
Þvi kamur eit Barns Van
denn. Þar þyrer skulu

Forelld

Forelldratner kieña ſijnum Børnũ/añad hvørt ſialþ til Orda r Gierda. Fyrſt med Ordunum/ſtrax ſem Børn, eñ læra þÿrſt ad tala/ þa a ad venia þaug og ſo til ad bidia / med þvi Gud vill haþa Loþgiørdena wt aþ Munne Smæbarnanna og Brioofſmylkingaña/Pſ. 8. Þar næſt j Verkunum / ad þeir ſieu ſijnum Børnũ gott Form og Fyrermyndan / þvi opt læra Bernenn þad ſem jllt er aþ þeim Gømlu og med þvi Vngdoomurenn

verdur

verdur þyrer Ogudlegt Lijß
erne so Nneyxladur/ad þat
aß kemur Vei/ Matth. 18.
Þar þyrer skulu þeir Ogud
legu Forelldrar / þo þeir
vilie ecke hlijþa sialþum sier/
hlijþa samt sem ƀdur Børn-
nunum/ giøra hvad Tilhey
relegt er / og Straffa sijn
Børn/ so meiga þeir haþa
gooda Samvitsku/ ad þeir
haþa giørt sijna Skylldu.
Forelldrarner meiga og svo
lata adra kieña sijn in Bør
nunum/ og Aminña þaug samt
til Kyrsigiæþne og Astund-
unar s

uñar i þvi ad læra nockud
gott / og lata sier fraṁ fa-
ra / Þetta er Børnuñu Nyt
samlegra / eñ þo ad Forelld
rar hier liete þeim epter myk
lar Eigner / eñ þeir Forelld-
rar sem þetta Forsoma /
kuña þad alldrei od forsvara
fyrer Gude. Þat fyrer
sezur D. Mart. Luth. his
er uṁ so mlyktad / og sagt.
Ad hindra eitt Ungmenne
fra sijnum Catechismi Lær-
doome / er so stoor Synd /
sem od taka eina Jomfru
med Vallde / og eg seige / ad

B þad

þad sie/eñ þa stærre Synd.
J þiod da Mata er þad Forelldrañ margþolld Skyllda ad AMINNA sijn Børn til Goods. Neimskañ er þolgeñ j Vngmennesins Niarka/eñ Hyrtingar Vøndureñ tekur hana lángt bu tt þra þvi / seiger Salomon/ Prov. 22. 15. Og heþur eirn Naþnþrægur Skoolameystare riett talad Vøndureñ m̃ Braudenu/ er Barnenu so Naudsynlegur / sem Sporar einum Heste. Enn med þvi ekert

kañ ad

kañ ad vvriettast med Regg
um og Sløgum/ þa hlioota
Forelldrarner ad umvefia
Vondenu med Fader Vor/
og Bænenne.

Eg vil eñ nu med fleyre Or
dum setia hier fyrer Siooner
þu Christeñ Fader og Mood-
er þyna Skyldu.

Fyrst skulu aller Christeleger
Forelldrar FÆRA sijn Bø
rn til Christum/ Þvi svo seiger
Herrañ vor JESVS/ Leyf
ed Børnunñ til myñ ad koma/
Marc. 10. 14. Fyrer þa
heilögu Skijrn. þæra Forelldo-
rarner sijn Börn til Christum/

 hvør

i hvörre Börnen verda kveig-
en og hreinsud af öllum sijnum
Syndum/ i Bloodenu Christi/
og jnnskrifud a Lyffsins Book.
Lærefaderenn Chrysostomus
seiger/ Fyrer Skyrnena erum
vier Mollð og Jörd, en epter
Skyrnena erum vier GUDS
Börn. Foreldrarner skulu og
so taka sier Christeleg Gudfed-
gin/ sem alvarlega bidie fyrer
Barnenu/ og sijdan hialpe til
ad Uppfoostre þ til alls gods/
So og skulu Foreldrarner gefa
sijnu Börnum Christeleg Nöfn.
Par næst FÆRA Forelldo-
rarner sijn Börn til Christum/
þegar þeir bidia Hiartanlega
fyrer þeim til Guds. Þetta
gjörde

giörde Forfaderenn Abraham fyrer sijnum Syne Jsmael/ þar hn̄ sagde til DROttens/ Eg villde Jsmael mætte lifa fyrer þier. Se bad og so Monica med heitum Tarum/ i hiödugre Tijd/ fyrer synū Syne Augustino/ ad hn̄ mætte snu ast fra Villu þeirra Manicheorum/ svo od eirn Biskup/ (sumer meina hn̄ heilaga Ambrosium) sagde til hennar/ gack tu. i burt i Guds Nafne/ og fardu vel/ þui þad er Omögulegt/ ad eirn Sonur skule fyrerfarast/ þegar Modurenn svo Hiartanlega fyrer hönum bidur/ Og þad skiede ecke helldur/ þui Augustinus vard/ epter þ

 þas sneri

hū ſtteriſt/ eirn merkelegur Ler-
refader Chriſtelegrar Kyrkiu.

J fiorda Mata SKRA
Forelldrarner ſijn Börn til Chr
iſtum/ þegar þeir hallda þeim
til Kyrkiu og Skoola/ ſo ſem
Hanna giörde vid Son ſinn
Samuelem / hvörn hun bar
ſiñ j Guds Hws j Silo/ og a
Hendur fool hañ Kieñemañ-
enum Eli/ hvar hañ vard eirn
merkelegur Guds Þienare / 1.
Sam. 1. So ſette Kong Da-
vid ſiñ Son Salomonem und
er Hönd Nathan Spamans/
og kallade hañ Jedidia / þad
er / Elſkanlegur þyrer Drott-
ne/ 2. Sam. 12.

J fiorda Mata SKRA
Forelld

Foreldrarner sijn Börn til Christium/ þegar þeir hallda þm̃ j goodum Aga og Umvönduñ þvi hyrting. Typtunareñar er Lijfsins Vegur/ Prov. 6. 23. Þad er/ ſa sem vel Typtar sijn Börn/ hañ leider þau a þann rietta Saluhialpareñar Veg. Eñ ſa sem forsoomar þeñañ Aga/ þa er þad svo sem hann villde Offra sijnu Sæde Skurgodenu Moloch/ ellegar af hendte sitt Barn Dióflenum/ fyrer hvörium vier verdum trulega Vidvarader/ J Levit. B. 20. Cap. Soddañ hrædeleg ar Synder drya þeir Foreldrar/ sem ecke hallda sijnum Bornum stadfastlega til GUDS

 Otta/

Otta og Ervidis / og annara Christelegra Dygda og Mann kosta / helldur læta þaug lifa i framganga j Oguðrækne / Lofastsemi / Hopferdugheitum / Dryckiuskap / Lete / Ommeńsku og ødrum þvilijkum Løstum / og fegra (kann skie) þeirra vonda og hneyxlanlega Gjørninga / og vilia ecke helldur lijda ad adrer j goodre Meiningu Aminne þaug.

J fimta Mata Færa Forelldrarner Børnenn til Christum / þegar þeir læta þaug læra ærlegt Handverk / hvar af þaug kunne j Framtijdenne ad hafa ærlegt Uppheллde / þvi ef kau læra ecke nockud gott a sijnum

Dag

Ungdoms Arum/ hvad verda þeir þa añad en̄ Vmhleyp-
ingar og Dagdrooslar/ ꝧ palla
so i allskonar Lesyder/ hver-
hvórier þeir verda um̄ siþer
óllungis fra Christo afskilier?
J slotta Mata FERRA
Forelldrarner sin Born til Chr-
istum/ þeger þeir med þolenn
mæde/ lata þau epterfylgia
Herranum Christo/ þegar hañ
fyrer Tymanlegan Dauda/
þeing i burt kallar.
Þeinked um̄ þad/ kier kiæru
Forelldrer/ hvór hefur meire
Magt yfer ydar Bórnū/ Gud/
ellegar hier? Gud hefur ad
sónnu giefed ydur þau/ en̄ ecke
til æfenlegra Præla/ helldur
alleinasta

alleinasta lanad ydur þang til eins vist Tijma/ þar fyrer hef ur hañ og so Magt til/ad taka þang aptur fra ydur/þegar hñ vill. Kalle hañ þang j burt j ydar Nalægd/so ad þier sial fer legged þeirra Augu saman og læted grafa þang/ so sem þad skiede þa Sorgfullu Eck iu j Naim/ Luc. 7. So læt ed ydr þad þocknast. Eñ kalle hañ þang j framande Stódū/ og j ydar Fraverū/ svo læted ydur þad og svo þocknast/ og þeinked / ad Gud er j öllum Stódum nálægur / og hefur alltijd hia sier sijna heilaga Ei ngla sem hañ lætur flytia/ alla þa til eilijfrar Hvijldar ꝛ Fag nadar/

nader/ ſem j hans Nafne / og
j ſiñe riettre Kallan ein j burt
Sofnader. Þar ſyrer ſagde
eirn Froomur Sonur/ þa hann
ſkyllde deya j fromende Lande
Eg heſe hier ecke leingra til
Himens / enn j mijnu Fődur-
Lande.

J aňaň Mata ſkulu For-
elldrarner vera trulega Aumint
er og Vidvarader/ ad þeir gi-
eſe ecke ſijnum Bőrnum Hne-
ÿrlis Efne aſ ſier. Ä hvad
opt heyra Bőrneň aſ Forelld-
runum ſkaňarleg Ord/ Sűſlo
legt Hial og Kieſkne/ ſem Gu
ds Bőrnum hæſer ecke? Hvad
opt ſrieria Forelldrarñer j Bar
naña Nalægd/ vid þaug hei-
lgan Sacra

lögu Sacramenta / vid Guds Sonar Pijnu og Dauda? hvad opt vanhelga Forelldrarner Herrans hvijldardag/med vond dre Hegdan og Athøfnum til Orda og Giörda? Þar þeir ættu ad venia sijn Börn til ad heyra Guds Ord j Kyrkiunne / og þad sama aptur a nijtt ad Jo preka þa þeir koma heim j sijn Hws/sem þaug heyrdu af Ki ercmeñsins Munñe þar predik nd / sijngia sijna Psalma/ og Andlegar Vijsur/og adra þvi lijka Gudrækneñar Jdkun od premia. Æ hvad opt tala Forelldrarner þad Otilhevilec lecat er um sitt Yfervalld/sijna Keñefedur og Sælusorgara? þar þeim

þar þeim myklu framar bære
alvarlega ad Amiña sijn Bø-
rn ad hafa j Heidre og Vird-
ingu sitt Yfervalld. Hvad
opt falla Forelldrarner j Bern
aña Mæ lægd j grima Reide?
Þar þeir ætti ad vera Børnum
um til Hogvarder Epterdæm
is. Hvad opt hafa Forelld-
rarner j frame Svik / Prette/
Falskleika/ Lygar/ Varmæle
og Arufioopnad? Hvad opt
tala Forelldrarner allt þad O
tilheyrelegt er/ um sig Sakla-
usañ sañchristenn Mann? a?
Hvad opt læra Børnen af for
elldrunum/ ad tala añad / enn
þøra aned? Svo sem Lygar
være eitt Mandsynlegur Hlut-

ur til ad koma sier fram̄ med/ þar Gud elskar þo Riettvijs-ena/ Ps. 45. 8. Eñ fyrer ser þeim Lygemælendum/ og hefur Andstygd a þeim fölsku Psalm. 5. 7. Og lætur þa ei sia sijna Lijfdaga hälfnad/ Psalm. 55. 24. Skylldu nu ecke soddañ Guds Reidemær Ord hræda eirn og sierhvörn fra Falskleika + Lygū/+ Upp vekia þar hvert a miote Lyst + Pocknañ til Riettvijseñar? Giø ted þar þ ad ydur þier Elskulegu Forelldrar/ ad þier hv ørke a þeñañ Hatt nie annañ/ sieud ydar Börnum til Hneyxl-is / edur vonds Epterdæmis/ mz þui Gud hefur hootad þe im hrædelegu

im hræðelegu Straffe sem þad giöra/ bia Matth. J 18. 6.

J þridia Mata skulu For elldrarner Blessa siin Börn. J Einglande er þad Sidvene/ ad Börnenn ganga til suma Forelldra Kvölld og Morgna og bidia þaug ad Blessa sig/ og þ er Gott Styck/ hvar ept er aller Gudhræddar Forelldrar ættu med riettu ad Breyta/ sem eiga ad vera j sijnum Hwsum/ so sem Sælusorgarar. Vilie nu Forelldrarner Blessa siin Börn/ so meiga þeir (ef þeim so þocknast) giöra þad a þenan Hatt.

Þu mitt kiæra Barn / sem

Gud sa Himneske Fader he
þur mier tilltrwad/ medtak
þu af mier/ þa Blessan sem
eg giet þier j Herrans JE
su Christi Nafne / sem ost
heþur aprekad og wtvegad
allar Andleaar og Lykam,
legar / allar Tymanlegar og
Eilijþar Gaþur. Gud Fad
er sa sem þig heþur Skap
ad/ vardveite þig. Guds
Sonur sem þig heþur En
urleyst/ vere þier Naadug
ur/ og tilreikne þier allo

rei þijn

rei pijnar Synder: Gud
heilagur Ande sem hefur
i pijñe N. Skijrn giort
þig ad Guds Barne Upp
lijse þig / ad þu meiger
sia og skilia hvad gott z
rieft er/ og so Lifa/ad þu
hafer alla Tijma Frid i
þijñe Samvitsku / Amen
i JEsu Nafne / Amen.
Su heilaga Preming heyre
mijna Bæn / og læte þig
rijkuglega niooka minnar
C iij Blesß

Blessunar A M E N.

J þioorda Mæta skulu Foreldrarner þar um̃ hyxa ad þeir siae Børnum sijnum þyrer goodū Gyptumalū: Þad þinst skripad um̃ þa j Lacedemonia / ad þeir læte plytia Dætur sijnar aug-lioosleqa um̃ krynq a Strætunum Berhofdadar / uppa þad / ad þeirra Frijdleike meige þvi helldur siaast / og þar kunne þess þyrre ad Gyptast. Þetta giora Ne-idingiarner / Og Christner

Forelld-

Foreldrar giøra opt hid sa
ma/ þeir venia sijnar Dæt-
ur til alls Lausiætis / meine-
ande þær verde þar fyrer
þess betur kynngar Jngis-
Mønum. Adrer giøra
þar þvert a moote/ og vilia
ecke leyfa sijnum Dætrum
neinstadar fra sier/ og þess-
er hvorutveggiu Syndga.
Þeir fyrre j. Þvi þeir stunda
epter/ Ad þvega ad leida sijn
Børn a Oleyfelegañ Hꝏtt
hvar med þeir eru Ordsøk
til Barnaña Olucku. Eñ

þeir seirne i þui þeir hindra Barnanna Gypting/ sem Gud hefur þo Tilskyckad ollum Mønnum.

Ef GVD vill ad þijn Doottet skule Giptast / sva hindradu hana ecke þar fra giꝛttu ad þessum Ordum Syrachs 7. 27. Gipt þijna Doottur/ so hefur þu giort myked Verk/ og gipt hana Skinsømum Manne.

Þegar Forelldrarner vil ia Neimangeþa sijn Børn/ þa skulu þeir fyrst Bidia

Gud

Gud alvarlega / ad giefa
þeim good Gyptumaal / so
sem Eleasar giørde / þa hañ
sagde. DROTTen Gud
mijns Herra Abrahams /
Kom nu a þessum Deige til
mijn / og veit Myskunseme
mijnum Herra Abraham /
Gen. 24. 12. Og med þui
þad heiter so / Vinaña Ra
ust er Gud Raust / þa skulu
Forelldrarner / hafa goodra
Vina Raad / og Raadslaga
vid sijna nœnustu Frændur /
sve sem Rebecka giørde vid
sijna

ſijna Naunga. Þegar
Bornen̄ eru nu Giaꝑvaxta
og þar kiemur eirn Bidill/
þa ſkulu þeir ecke ſtax gieꝑa
Jaa þar til / helldur giæta
vandlega ad øllum Kryngum̄
ſtædum/ og ſpyria.

Fyrſt epter hn̄s Guds Ot-
ta/ hvort Bidillin̄ er From-
ur ꝛ Gudhræddur/ þvi Gud
hrædſlan er Grundvøllur
allra Dygda/ Otte DRott
ens er Dyrd og Hroóſan/
Fognudur og Fegurdar Co-
rona ſeiger Syrach. 1. 11.

Ep

Eß pitt Barn fær eirn pr⸗
oomann Maka / þa er þad
vel/ þaug skal eckert brestaz/
þvi þeir sem leita DROtt⸗
ens/ hafa ongvan Brest a
nockru goodu/ med þvi Gud⸗
ræknenn er til allra Nutsa
Nytsom/ hafande þessa Lifs
Fyrerheit/ z so hins Ep⸗
terkomanda.

J aña Maata skulu For⸗
elldrarner spyria epter hans
Ærlegheitum. Ærlegur Ma⸗
dur elskar þad ærlegt er/ eñ
hatar allt þad Oærlegt er/

hañ

hañ ſtundar epter ad mæg
jaſt vid ærlegt Foolk. Þar
fyrer hefur og ſo Gud ſialf
ur befalad Jſraels Sonum
ad þeir ſkyllđu ecke taka ſier
Kviñur af þeim Canaans
Dætrum. Og hier um̃ ha
fa hurad þeir heiløgu For
fedur/ſo ſem var Abraham
hvør ed befalade ſijnum Þi
enara Eleaſar wtþryckele
ga ſeigiande. Sver mier
vid DROTTeñ Gud Him
ens og Jardar/ ad þu ſkuler
ecke taka mijnum Syne til

Handa

Nanda nockra ap þeim Ca-
naans Dætrũ/ Gen. 24. 3.
Þad sama giorde Jsaach/
þegar hañ blessade Jacob/
þa beþalade hañ honum wt
þrÿckelega/ ad taka sier ecke
Kvinu af Canaans Dæt-
rum/ Gen. 28. 1.

J þridia Mäta skulu For-
elldrarner spyria epter hñs
Skinseme/ hvørt hañ kann
ad wtvega sier sÿna Nær-
ing. Þri þo eirn være Fr-
ÿdur/ so hañ være ap stoorũ
Ættum komeñ/ eñ heþde ong

D va Næ

va Næring edur Lijfs Bi-
ørg/ hvorneñ man hm̃ trwa
til eirnrar Ecktakvinnu?
Þar þyrer seiger Syrach.
7.27. Gyþt þijn a Doottur
svo heþur þu giørt myked
Verk/ og gyþt hana Skin-
somum Mañe/ Þvi hun er
dytmæt Sal/ z ein edla Co-
rona/ hañ veit hvorneñ hñ
skal haga sier vid Gud / vid
sialþañ sig/ z vid sijna Eck
ta Kviñu/ vid hvoria hann
bijr med Skinseme/ og gieþ
ur þvi Kveñlega Kiere/ svo

sem þvi

sem þvi Breyskvasta Verk,
bære sijna Heidran / 1.
Pet. 3. 7. Hañ veit hvørn
eñ hann skal Kvonna sijnu
Nwse/ hvad/ hvørneñ/ nær/
hvad leinge/ hann skal Er=
vida/ hvørneñ hañ skal Neg
da siñe Blessan / og ærlega
Fæda Kvinnu og Børn.
Þar sem þetta ædurskrifad
fiñst/ skulu Foreldrarner ve
ra Þeþader / ad þad er eitt
sierleg Guds Skyckan/ þar
fyrer skulu þeir ecke standa
þar a mote/ helldur liufflega

D iij gefa

gefa ſitt Sambycke þar til.

Forelldranna Bæn fyrer Bornunum.

O Miñ Himneſke Fader/ eg packa þier af Hiarta ad þu aþ þiñe mílldre Náad og Giæſku heþur mier Bør-rn og Lijþs Avøxt giefed/ og a Hendur ſaled mier Forelldlega Stiett. Eñ eg med kieñe og klaga pyrer þier þ, med/ ad eg heþe ecke alltijd med Nytſeme teked Vara a þeſſu mijnu Embætte/ helld

ur opt

ur opt audsyndt mig hier wti
Forsoomunarsamañ. Æ/
kiære Fader/ Fyrergiefdu mi
er þessa Synd/ og gief mier
þijna Nꝏd/ ad eg nꝏtte hi
er epter uppala mijn Børn
j Aga og Vmvondun til
DRottens. O Herra JE
su Christe/ þu sem hefur a
þijnu toolfta Alldurs Aare
seted j Jerusalems Mustere
midt a medal þeirra Lærdu/
heyrt þeim og adspurt þa/
og þar med Blessad Barn,
Agañ/ z Vngdoomsins Vn

O iss dervijsun

dervijsun. Gief þijna Nꝛd og Bleſſan / ad vel meige Luckaſt med mi̅ Barnaga planta þu j minna Barna Hiertum þan̄ heilaga Guds Ota/ ſem er Upphaf Vit ſkun̄ar/ad þaug mætte vaxa og ecklaſt j Vitſku/Alldre z Nꝛd fyrer Gude og Mon̄, um. O heilage Ande/ſti, orna þu mijnum Bornum/ Leid þaug til alls goods/ Vardveit þaug fyrer alls, hꝛttudum Veralldarennar Hneyxlunum/ad þaug falle

eckej

ecke j Dryckiuſkap og Saur-lÿfe/ og Vardveit þaug fyr er blygdunarlauſum Niort-um. Afgudadyrkan z Lyg-ar laat vera langt fra þim. Fatækt og Rÿkdoom gief þeim ecke/ helldur ſin̄ deild-an̄ Verd. Styrk þaug og hallt þeim j ſannre Trw til Eilÿfs Lÿfs/ AMEN.

Magnusczno=
Sonapchaṡen

Good
BDRY
Edur
Hvad Børnenn skuli sijnum Forelldrum Vm skylldug.

Syrach. 3.

Heidra þijna Forelldra med Ørde / Verke og Þolinn-mæde.

MEd þvi eg hefe j þe
im litla Fyrerfaran,
de Bæklinge Amiñt
Forelldrana um̃ þeirra Sk,
ylldu/þa vil eg nu j þessum
Hondla vid ydur/ þier kiæru
Børn/ z lꜳta ydur z so vita
ydar Skyllldu / alleinasta j
þremur stuttum Ordum.

'Pad fyrsta heiter NEJD,
VR/þvi so hliodar Guds
Bodord / NEidra skalltu
Fødur þiñ og Modur þi,
na/Exod. 20. 12. Hvørt
Bodord DRotteñ Jtrekar
hia Mal. 1. 6. Sonureñ
skal

skal Neidra sinn Fødur / Og
hia Syr. 7. 29. Neidra
þiñ Fødur aß øllu Hiarta.
Tobias sagde til sins Son
ar / Neidra þijna Moodur
alla þijna Lijfdaga. Og sku
lu þier Børn Neidra ydar
Forelldra Jñv:rtis og Ut
vortis.

Innvortis og aß Hiarta
halldid þau kiær / s~ ad þier
elsked øngva adra Mañeskiu
framar eñ ydar Forelldra /
aß hverriũ þier (næst Gu
de) hafed þeir ged Lijf ꝛ allt
gott / J hverriu Sud med sig

nu Epter

nü Epterdæme hefur verid
ydur til Fyrermyndunar j
þvi han sialfur virder svo
hatt og heidrar ydar For
elldra/ad han setur þa næst
sier/og allra frenst j þeirre
aňare Tøblusie. Þessu
gleima þaug Børn / sem
skamast sin vegna sina litil
mootlegra Forelldra.

O hvad miklu ødruvijse
var sa froome Joseph. sin
adur/ þo han være sa ypp-
arste j Egyptalande/og gei
nge næst Kongenum / þa
skamadest han sin øngvann

veigeñ samt sem þadur/veg=
na synsNaalldrada Fed=
urs/ hvørn hann leidde jnn
fyrer Kong Pharaonem/
Gen. 47. 7.
Hvortis skulu þier Bø=
rn/og so elsta ydar Forelld
ra / Fyrst j Ordunum / ad
þier taled Virdingarsamle=
ga til þeirra/epter Isaacks
Dæme / sem sagde til sijns
Fødurs MJNN FADer/
Gen. 22. 7. Soddann
ecta þaug Børn ecert/ sim
svara Spoßlega sijnū For=
elldrum þegar þeir Amiñā
G þaug/

þaug/Ia/ackta ecke optsiñ
is ſvo myked þyrer þa/ ad
þaug vilie kalla þaug Fød-
ur eda Moodur/þeinkiande
ecke um̃ þad sem Syrach se-
iger 8. 7. Forſmaa ecke Ell
ena/ þvi vier þeinkium oſſ
eirneñ G mler ed verda/ᴣ
þad ſem allra hrædelegaſt er
ᴣ hid ſtærſta Hneyxle/þeg
Børneñ Bølvã ſijnũ Forell
drũ/ᴣ Oſka þm allrar Ó-
lucku ᴣ giæta ecke ad þvi/ad
Gud hootar þeim þungu
Straffe þyrer ſoddañ Oguð
lega Ureckviſſe/ þvi ſa ſem

høfdat

bolvar Fødur eda Modur/ han̄ skal Dauda deya/ Exod. 21. v. 17.

Þar næst skulu þier Børn elska ydar Foreldra med Vidmootenu j þui ad audmykia ydur og lijtelæcka þyrer þeim.

Þad er hroosunarverdt / ad Kong Salomon stood upp af sijnum Stool/ og gieck j moote sine Moodur BerSabee/ og þar var settur eirn Stooll han da Kongsins Moodur/ og hun̄ settest hönum til hægra Hand-ar/ 1. Reg. 2. 19.

Hier þvert a moote/ var þad stoor Löstur/ sem Nockur

giörde/ þa hañ var orden̄ Her tuge/ villde hen̄ ecke uppstanda fyrer sÿnum Födur/ Ja/ hvör ugur villde taka Hatten̄ ofañ fyrer ödrum / Faderen̄ villde þad ecke þess vegna ad Hertugen̄ var hn̄s Golldlegur Son ur / Enn Sonuren̄ villde þad ecke/ med þvi hañ var einn Furste. Þetta gieck so leinge/ þar til einn gylltur Kross var sette ur efst a Furstans Hatt/ uppa þad Faderen̄/ so opt sem hom̄ sæe sÿns Sonar Auglit / þa skyllde hañ taka ofañ sitt Höf ud Klæde/ og hneigia sig.

O hvilijk Kiemteleg Ore ambseme bioo i þessa Sonar Narta?

ar. Niarka? Epter þessu Dæme hyxa ecke þau Børn sem Spotta sijna Gamla Foreldra / og gióra Narra aꝼ þeim / þar þeim bære my kiu framar / ad minnast Orda Salomonis / sem hann talar t.l Hia Prov. 30. seigjande. Þad Auga / sem Spottar sinn Fødur / og Forsmæer sijna Mo- dur / hefie ad hlijda / þad hlioo ta Hrafnar wt ad kroppa vid Lækenn / og Arnar Vngar ad eta. Þad er / Soddann Odygda Børn hlioota umm sijder ad ganga til Galga / og St- eglu og grafast j Hrafna og

E iij anuara

añara Nræþugla Bvoke.

J þridia Mata/ſkulu þier Bœrn Heidra ydar Forelldra med Verkum og Giordum/eñ þetta ſkiedur allra hellſt j þvi/ad þier haþed Poliñmæde vid þa/þegar þeir eru komner a hærañ Alldur/og eru ordner undarlega Siñader/þvi hvad ſtoora Poliñmæde haþa ydar Forelldrar haþt vid ydur þegar þier j ydar Barndome haþed vered Vndarleg og Oþæg? Hvad margar Voku Nætur heþur ydar

Mooder

Mooder-mækt hallda yfer ydur? Þar fyrer er þ skylldugt ad þier beviised þa sømu Þienustu/og hafed Þolen̄mæde vid þaug/ sem nu eru orden̄ Børn ad nyju.

Þad añad Orded/i hvøriu ydar Skyllda er innefaliñ til Forelldrañа/er ad HEiDRA/þad er/ad hlyda þm̄ so sem Salomon aminner/ Prov. 23. 22. Hlyd þu Fødur þijnum/sem þig hefur Gieted/og forsmaa ecke Moodur þijna þegar hun elldest. Þad er betra eñ allur Heimsins Heilogleike/Jafnvel þo þaug

 þessudu

f-ſiudu allt til Dauda/ ſeiger D. Mart. Lutherus. Þar þyrer ſkulu þier Børn hlyd, da yðar Forelldrum j øllu þui ſem Gude og hans Bod ordum er ecke a moote/ Þui Børnen eiga ad ſønnu ad Heidra ſijna Forelldra/ enn Gud pram̃ yþer alla. Og þier ſkulud ecke alleinaſta hl ijda þeim a medan̄ þier erud ung/ og þeirra Braudbijt ar/helldur & ſo þegar þier erud komen̄ til Alldurs & Ara/ Ja / ſuo leinge ſem þier og þaug lifa. Heidra Modur þijna alla þijna Lijf

dagal.

daga/ sagde Tobias til Son ar sins/ Cap. 4. 3.

Þetta ætti ast nu a þessum sijdu sijnum Tijmum miog lyted hia allmørgum Børnum / so ad þaug med sine Oblyd- ne giora Cham/Ismael/Esau og Absalon langtum betri en þaug eru siálf.

Ræktu þier nu Vara ki era Barn fyrer soddann Synndum/ z þeirra Straffe. Þvi þetta er stutt en þo al- varleg Guds Befalning. En nockur hefur eirn Vrœ lyndan og Oblydenn Son/ sem ecke

ſem ecke vill hlÿda ſÿns Fod
urs og Moodur Rauſt / og
nær ed þaug Aga han/ þa
vill han þo ecke ad helldur
vera þeim Hlÿdugur / þa
ſkal Fader hans og Mood-
er taka han Hondum / og
leida hann fyrer Hỏldung-
ana Stadarens/ og j Port-
ed þeſſ Stadar / og ſeigia
til Hỏldunganā j Stadnū/
þeſſe ockar Son er Þrioóſku
fullur og Ohlÿden/ og vill
ecke hlÿda ockar Rauſt. So
ſÿdan ſkal Almwgien j St-

adnum

adnum grffta Harn j Hel/ Deut. 21, 18. Nu þo ad Yfervalldeð þad Veralldlega / Straffe ecke med sooddan moote kaug ohlýdnu Børn a þessum Døgum/ þa giorer Gud þad samt sem adur/ hañ kastar epter þeim Jdil Oluckusteinum. Og hefur D. Luth. miøg Eptertakanlega so hier um talad og sagt. Hvar fra koma so marger Skalkar/ sem Meñ hlicota at Heingia/ Halshøggva/ og Stegla

uta ap

utañ af Ohlydne / med þvi
þeir vilia ecke lꝍta sier seig
iast j þvi enu gooda / þvi þad
skiedur miøg siallðañ / ad
sodðañ Ogudlegar Mañeskr
iur deye Christelega og j ri-
ettañ Tijma.

Þad þridia og sijdasta
Orded j hvoriu ydar Skyll-
da vid Forelldrana er jnne-
paleñ / kallast ad FÆDA.
Þad skulu þier og so giora
þier kiæru Børn / þegar yd-
ar Forelldrar eru vordner
Gamler og Veiker / og hafa

eckert

eckert ad lijpa aþ / og þad kallar Ritningen ad Betala lijkt pyrer lijkt. Þad er og so vel Tilheyrelegt/ ad þier læted ydar Forelldra eta med ydur / sem hafa so langan Tijma med sijnum swra Sveita og kostgiæfelegre Umhyggiu Uppfoostrad ydur/ med þui þeir kuña nu ecke pramar meir sialfum sier ad Biarga.

Valerius Maximus skrifar um eina Doottur/ sem Fædde sijna Moodur ꝛ læng

añ Tÿma á ſÿnum Brioſt-
um / hvør ed deya atte aꝫ
Hungre j einu Fangelſe/og
hiellt heñe ſo vid Lijfed.
Vm̃ Storkeñ ſem er ſkil
ningslaus Skiepna/ ſkrifa
Nattiru Spekingar/ad þe
ir Vngu take þa Gomlu
uppa Vængie ſier / þegar
þeir eru ordner Orvaſa/og
fliuge med þa wt a Skog-
ieñ/ſo þeir deye eicke aꝫ Hu-
ngre.
Mørg Opacklat Børn
mættu med riettu ſkammaſt

ſijn/ſem

siſn/ ſem ſkala ſoddan̄ Dÿr
j Dygdunum vera ſier ædre.
Eg vil til Alyktunar ſe-
igia þra einu Hrædelegu Ep
terdæme/ øllum Opacklatu
Bornum til Vidvorunar.

Þar var eirn Rijkur Ma
dur j Parijs j Frankarijke/
ſem atte eirn þeatækan̄ Fod
ur/han̄ kom hvorn Sunnu
dag til Sonarens / ad faa
Mat hia honum/þetta mis
pocknadeſt Sonar Koñuñe/
og reiddeſt Mægie ſijnum.
Þegar nu Sonurenn eirn

Suñudag hafde læted steik-
ia sier Hænu til Bords / og
Faderenn kom epter sijnum
Vana ad fa sier Mat / þa
stack hann Hænunne under
Borded/og vijsade Fødurnū
Smuduglega j burt/ eñ sem
Padereñ var nu j burt geing
eñ / og Sonureñ villde taka
aptur Hænuna/Sia/þa var
hun ordeñ (af Guds Riett-
lætiſ Doome)ad eitrne Nod-
ru/hvor ed stock uppi And-
lit Sonarens/ og took til ad
eta hans Hollð/ hvad hann

hlaut

hlaut ad lijda J 13. Ar/og
þa hañ villde hafa Roo z
Frid fyrer henẽ/vard hann
ad giefa henne Stycke af
odru Kiete til ad eta/Sijdañ
var hañ epter Erkebiskup-
sins Befalningu j kryng
fluttur uñ allt Frankarijke
ad Vngdoomureñ skyllde ta
ka sier Vidvorum af hõnũ/
so hã Syndgade ecke a mo-
te sijnum Forelldrum/so sĩ
þesse hafde giort. Discipu-
lus de Tempore/þegar hañ
skrifar þessa Historiu/ þa

F iij   miñest

miñest hañ a eina Persónu
ſ̃ haþe aduꝛneþndañ Mañ
ſied med ſijnum Augum.

Taked ydur nu/ þier kiæru
Børn/ hier wt aþ Bidvoꝛ,
un/og vered ecke ſo omyſkun
ſom og Opacklaat vid ydar
Forelldꝛa / Breyted epter
Dæme Josephs/ hvoꝛ epter
þad Gud haþde Bpphaþed
hañ/og giefed hønum æneg
ianlegt/ þa veitte hañ ſijnu
Fodur rijkuglegt Bpphell-
de. Eþ þier/ kiæru Børn
hured nu uñ̃ þeſſa ydar Sk

ylldu/

ylldu/ so ad þier HEJDRed/ NEYRed z FÆDed ydar Forelldra/ so vill Gud aptur a moote HEJDRA NEYRA og FÆDA ydur/ og margfallda Blessan giefa.

Bæn Barnaña fyrer sijn um Forelldrum.

O Þu MYskunsame / Naduge Gud/ z riette Fader yfer allt þad sem

Børn kallast a Himne og Jørdu. Eg packa þi er aþ øllu mijnu Hiarta/ ad þu heþur aþ þinne Fødurlegre Naad/ allt til nalægrar Stundar/ vid halldeð mijnum Forelldrum og ecke lated mig verda eitt Fødurlaust Barn/ sem mørg eru/ hvørium eg er j Gudrækneñe miøg O lijkur: Eg bid þig Audmi

ukleg[a]/

uklega / ad þu vilier enn
bramveigis hallda þeim j
þinne Naad og Vard
veitslu/ og Fødurlega bl
essa þaug til Liifs og Saa
lar. Æ þu Myskunsame
og Naadarbulle Gud/ Fyr
ergiefdu mier allt hvad eg
Vitanlega og Ovitan
leza hefe Broted a moo
te mijnum kiæru Forelld
rum/ og giefs mier hier ep

ter eitt

ter eitt hliioed z packlatt
Hiarta vid paug / svo eg
meige kannast vid / hvad
pungur eg heþe peim ver
ed / og hvad mykla Mœ
du og Ervide paug haþa
þyrer mier haþt / uppa
pad eg alldrei stygge paug
helldur miklu þramar kapp
koste ad liþa peim til El
ede og Æru/ og epterþyl
ge Dœme mijns Hiart
ans

ans Endurlausnara JE
SV Christi/ sem var sijn
um Forelldrum Vnder
giefenn/ uppa pad eg me
ige aukast og Eplast j Vis
sku/ Alldre og Nad hyr
er GVDE og Monn
um. Æ GVD/ Blessa
þu vort Hws/ og halltu
þinne Fodurlegre Hende
yfer oss ollum / Amen.
Þu Myskunsame/ Nad

arfulle

arþulle GUD og trw
þaste Fader Blessadur að
Eilijþu / Amen.

Ender

